

Ty věčný lampy nad námi, svítí tam mezi hvězdami...

Název emise: Technické památky
 – Veřejné plynové osvětlení ulic – 170 let
Den vydání: 6. září 2017
Hodnota: 16 Kč; kat. č. 940 (ČP)
Rozměr známkového obrazu: 23 x 40 mm
Výtvarný návrh: Pavel Sivko
Rytina: Miloš Ondráček
Druh tisku: OTr v barvě černé + HT v barvě
 modré a žluté; **Tisk:** PTC Praha
Tisková forma: 2x (30 + /8 + 4K/)
Náklad: 480 tis. + 16 tis. SL
FDC: OTp v barvě černé
Tisk: PTC Praha; **Náklad:** 4 500

krokem přistoupil starý pán k lucerně na rohu Sverdlovy a Thälmannovy ulice, dnes de Gaullovy a Verdunské, a háčkem na konci dlouhé tyče, kterou nosil na rameni, ji rozsvítil. Dělal to vlastně v chůzi, a já ho pak ještě chvíli sledoval, jak pokračuje k další lampě, a i z ní se za chvíli rozvine nažloutlý kužel světla. Nejkrásnější to bylo před Vánoci, to už se stmívalo brzy a někdy vzduchem poletovaly sněhové vločky, které to dělaly ještě kouzelnější.

Stejným pohledem se mohli Pražané těšit už od roku 1847, kdy bylo 15. září poprvé rozžehnuto dvě stě plynových lamp. (V plynařské literatuře se uvádí, že to bylo den před oslavou narození císaře Ferdinanda Dobrotivého, což je mi divné, protože ten se narodil 19. dubna.) V každém případě šlo o veliký pokrok, do té doby byly ulice osvětlovány – pokud vůbec – pochodněmi, olejovými lampami nebo jen ohni v pánvích a železných klecích. Bez zajímavosti není, že v Brně bylo první veřejné plynové osvětlení ulic zavedeno dokonce o rok dříve! Počet plynových luceren se postupně zvyšoval, v Praze jich počátkem 40. let minulého století bylo přes devět tisíc. Pak je však začaly nahrazovat lampy elektrické, až poslední plynové zhasly v polovině osmdesátých let. Celá jedna generace Pražanů a návštěvníků metropole o nich už jenom slychala, a počátkem nového tisíciletí se počaly navracet do některých ulic Starého Města, na Hradčany a

Tak alespoň zpívá Lucie Bílá v písni Plynové lampy. A Antoine de Saint-Exupéry v kouzelné knížce Malý princ říká: Pátá planeta byla velmi zvláštní. A ze všech nejmenší. Bylo tu právě tak dost místa, aby se sem vešla pouliční svítlna a lampář. Malý princ si nedovedl vysvětlit, k čemu může být někde na planetě bez domů a bez lidí svítlna a lampář. Přesto si v duchu řekl: *Možná, že ten člověk je zbytečný. A přece je méně zbytečný než král, než domýšlivce, než businessman a než pijan. Jeho práce má aspoň smysl. Když rozsvítí svítlnu, jako by se zrodilo o hvězdu nebo o květinu víc. Když zhasne svítlnu, jako by květinu nebo hvězda šla spát. Je to moc hezké zaměstnání. Je to opravdu užitečné, protože je to hezké.*

Já si na to vzpomněl, kdykoli s příchodem šera u nás v Dejvicích, bylo to před dobrým půl stoletím, pomalým

Vydala Česká pošta, s. r. o., v nákladu 16 000 kusů
 Autor výtvarného návrhu: Pavel Sivko
 Rytina: Miloš Ondráček

na Karlův most, který je tak jediným na světě osvětleným plynem. Nejde už ovšem o dávný svítiplyn, ale o plyn zemní, jehož světlo je poněkud jiné, než si pamatuju z dětství – i když, možná je to jen nostalgie?

Dnes jsou v pražských ulicích už opět stovky plynových luceren a lamp, které napomáhají vyvářet ještě kouzelnější atmosféru našeho krásného města. Rozžihají se však centrálně, takže lampáře hned tak nepotkáte. Nejde však o povolání zaniklé! Počkat si na něj můžeme o adventu, kdy členové Cechu lampářů obléknou repliku historické lampářské uniformy, ucho-

k lucerně vlevo od něj), ale i stejné vousy.

Sivkova tvorba se mi líbí a s touhle emisí, tedy známkou, kresbou na FDC a jejím razítkem, si poradil dobře. Rytina Miloše Ondráčka je střízlivá a přesná, ukázněně slouží předloze. Historická lucerna na známce nažloutle svítí, a já si nemohu vzpomenout, kde jsem ji při procházce Prahou viděl. V každém případě se teď po ní budu víc dívat, a třeba se mi poštěstí na ni narazit!

FB

pí dlouhou tyč a k potěše kolemjdoucích, a samozřejmě hlavně dětí, rozsvěcují lucerny postaru. Patří k nim i Jan Žákovec, kterého nepřehlédnete, měří totiž 205 centimetrů, a s vysokou brigadýrkou na hlavě ještě o kus víc. Skoro mám pocit, že právě jej zobrazil Pavel Sivko na kresbě obálky dne vydání, v čemž mě utvrzuje nejen vysoká postava lampáře (v poměru

